

Mezinárodní expertní skupina NPÚ potvrdila možnost obnovy Vyšehradského mostu s dlouhodobou životností

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha, 10. 6. 2026

Mezinárodní odborná pracovní skupina ustanovená generální ředitelkou Národního památkového ústavu dospěla k většinovému závěru, že stávající ocelová konstrukce železničního mostu pod Vyšehradem je při zachování své památkové hodnoty technicky obnovitelná s předpokládanou životností 100 let. Podmínkou je pravidelná údržba a obnovování protikorozi ochrany. Závěry vycházejí z odborných diagnostik, mezinárodních zkušeností i přímého posouzení stavu mostu.

Historicky převládající přístup k údržbě kovových mostů – v Československu i následně v České republice – spočíval v zanedbávání pravidelné péče, které zákonitě vedlo k dožití konstrukcí a jejich výměně za nové. Demolice tak postupně začala být vnímána jako standard: „běžné“, „jediné možné“ a „finančně výhodnější“ řešení, a to i v odborných kruzích. Důsledkem je nevratná ztráta velké části historického kovového mostního fondu, případně zachování původních konstrukcí jen jako torza zbaveného původní funkce.

V případě Vyšehradského mostu, významné součásti památky s mezinárodním statutem, byla proto otázka jeho obnovy posouzena také prostřednictvím mezinárodní odborné expertizy a porovnání se současnou evropskou praxí.

Multioborová pracovní skupina spojila přední evropské odborníky na mostní inženýrství, životnost ocelových konstrukcí, správu železniční infrastruktury, památkovou péči a industriální dědictví z České republiky, Švýcarska a Belgie. Zastoupeny byly významné technické vysoké školy, jako je prestižní ETH Zürich nebo České vysoké učení technické v Praze. V pracovní skupině zasedli odborníci s praktickou zkušeností s péčí o historické železniční mosty, specialisté na ocelové mostní konstrukce, zástupci Mezinárodní rady památek a sídel ICOMOS, odborníci se zkušeností se správou železniční infrastruktury v prostředí světového dědictví UNESCO a památkáři. Posuzovány byly zejména otázky životnosti konstrukce, únavy materiálu, rozsahu možných zásahů, bezpečnosti provozu a vztahu technických a památkových hodnot mostu.

Most je opravitelný s dlouhodobou životností

Pracovní skupina konstatuje, že Vyšehradský most je **opravitelný při zachování jeho funkce i památkové hodnoty**. Při odpovídajícím rozsahu zásahu – zahrnujícím opravu, výměnu či zesílení jednotlivých prvků – lze dosáhnout **životnosti minimálně 100 let**, za předpokladu systematické údržby a pravidelné obnovy protikorozi ochrany. Významný odborný přínos do diskuse o životnosti a únosnosti konstrukce přinesl zejména prof. Dr. Andreas Taras (ETH Zürich), mezinárodně respektovaný odborník v oblasti ocelových konstrukcí. Doplnil, že vedle údržby mostu je jeho dlouhodobá životnost podmíněna také předpokladem, že budou realisticky

posuzovány a pravidelně ověřovány prognózy objemů a složení železniční dopravy na mostě. Nezbytná je důkladná, pravidelně opakovaná kontrola všech prvků a kritických detailů.

Dočasné přemístění mostu během opravy

Pracovní skupina doporučuje **během opravy most dočasně rozebrat a přemístit na břeh**. To umožní

- výměnu prvků bez zatížení a použití vhodnějšího nářadí a mechanizace, než by bylo možné při opravě nad řekou
- objektivní a kvalitní posouzení jednotlivých prvků a jejich následné dokonalé očištění od koroze.

Posouzení jednotlivých prvků mostu

Na základě důkladného posouzení budou vybrány části mostu, které bude nezbytné vzhledem k jejich stavu a korozi rozebrat na jednotlivé prvky, aby bylo možné jejich **důkladné očištění a následné ošetření proti korozi**. Praktická zkušenost z nedávných projektů obnovy nýtovaných mostů ve Švýcarsku a Itálii pak nabízí příklady použití konkrétních protikorozních systémů včetně duplexního systému pro nejkritičtější místa.

Díly s nadlimitní plastickou deformací, korozi nebo poškozením by měly být vyměněny. Prohlídka a diagnostika stavu Vyšehradského mostu prokázaly nutnost výměny podélníků, které jsou u mostů s otevřenou mostovkou standardně považovány za „opotřebitelné“ prvky. U příčníků bude nutné individuální posouzení.

Autenticita technologie

Z hlediska památkové péče a v návaznosti na praktické poznatky z nedávno realizovaných obnov železničních staveb v Evropě doporučuje NPÚ zachovat původní technologický princip konstrukce, zejména **primární využití nýtování** jako autentické spojovací technologie a použití vysokopevnostních šroubů v konstrukčně odůvodněných případech jako doplňkové (např. u podélníků), nikoliv však v rámci jednoho spoje společně s nýty.

Zahraniční zkušenosti potvrzují, že tento přístup odpovídá běžné praxi při obnově historických železničních mostů v evropském kontextu. Kombinace tradičních technologií a moderních materiálových postupů umožňuje dosáhnout vysoké životnosti konstrukce při zachování její autenticity.

Průjezdny profil a kapacita

Otázka případného rozšíření průjezdného profilu a navýšení kapacity byla posouzena z hlediska technických i památkových souvislostí. **Většina expertů doporučuje zachování stávajícího profilu**. Případné nutné zvýšení kapacity doporučuje většina členů pracovní skupiny řešit umístěním **třetí koleje na samostatné nové konstrukci**, ideálně na jižní straně mostu, v minimální vzdálenosti od stávající konstrukce, se subtilním a architektonicky střídým výrazem. Tento přístup umožňuje oddělit požadavky na kapacitu od ochrany historické konstrukce a představuje řešení používané i v zahraničí.

Mezinárodní expertiza jako klíčový přínos

Mimořádná odborná úroveň mezinárodní pracovní skupiny umožnila na problematiku nahlédnout způsobem zohledňujícím současné zahraniční technické zkušenosti s historickými nýtovanými konstrukcemi. Vedle českých odborníků se na závěrech podíleli i zahraniční experti s přímou zkušeností s obnovou historických železničních mostů v evropském kontextu. Zásadní význam má účast prof. Andree Tarase, jehož expertiza v oblasti posuzování životnosti ocelových konstrukcí a jeho podíl na tvorbě evropských norem poskytují závěrům skupiny mezinárodně srovnatelný odborný rámec.

Další postup

Na základě těchto závěrů připraví Národní památkový ústav v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, podmínky pro obnovu kulturní památky Vyšehradský most.

Závěry pracovní skupiny představují odborný podklad pro další rozhodování investora v platných zákonných rámcích a navazují na dlouhodobou spolupráci Národního památkového ústavu se Správou železnic při obnově kulturně hodnotných železničních staveb.

Členové odborné pracovní skupiny

Jméno	Instituce	Země	Specializace	Relevance pro Vyšehradský most
Andreas Taras	ETH Zürich, člen národních i mezinárodních profesních a standardizačních komisí a výborů. Podílí se na tvorbě evropských norem pro navrhování ocelových konstrukcí	Švýcarsko	Únava materiálů, životnost konstrukcí, ocelové mosty, evropské normy	Posuzování životnosti a obnovitelnosti ocelové mostní konstrukce
Karl Baumann	nezávislý konzultant, dříve Rhätische Bahn	Švýcarsko	Železniční mosty, správa infrastruktury, historické viadukty	Zkušenosti s obnovou železniční infrastruktury v prostředí UNESCO
Bernard Espion	Université Libre de Bruxelles – emeritní profesor	Belgie	Historie stavebnictví, ocelové konstrukce, železniční mosty	Historický a konstrukční vývoj mostních staveb
Pavel Ryjáček	České vysoké učení technické v Praze – Fakulta stavební	Česko	Ocelové mosty, diagnostika konstrukcí, zesilování mostů	Posuzování technického stavu a možností prodloužení životnosti mostu
Tomáš Efler	České vysoké učení technické v Praze – Fakulta architektury	Česko	Památková péče, architektura, obnova historických objektů	Vztah památkové ochrany a současných stavebních zásahů
Šárka Jiroušková	ICOMOS – Český národní komitét	Česko	UNESCO, mezinárodní standardy památkové ochrany	Posouzení mostu v kontextu světového dědictví a mezinárodních závazků
Miloš Matěj	Národní památkový ústav – Metodické centrum průmyslového dědictví	Česko	Industriální dědictví, technické památky, metodiky ochrany	Hodnocení památkové a historické hodnoty železničního mostu
Alena Borovcová	Národní památkový ústav – Metodické centrum průmyslového dědictví	Česko	Železniční dědictví, dokumentace technických staveb	Výzkum a dokumentace historických železničních staveb
David Měska	Národní památkový ústav – Územní odborné pracoviště Praha	Česko	Technické a dopravní památky, železniční infrastruktura	Odborný garant NPÚ pro železniční mosty pod Vyšehradem

Kontakt: Blanka Černá, tisková mluvčí NPÚ, tel. 724 511 225, cerna.blanka@npu.cz